

Avfall, forurensning og støy

Ved bygging, drift og vedlikehold av kraftverk skal avfallshåndtering og tiltak mot forurensning være i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

5 / 2015

Hjelpeanlegg til vannkraftanlegg skal ikke benyttes som deponiområde. Foto: Jon Atle Eie.

Standardvilkår i nyere konsesjoner forplikter utbygger til å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Dette vilkåret følges opp av NVE, mens øvrige forhold rundt avfall og forurensning følges opp av forurensningsmyndighetene.

Miljødirektoratet er ansvarlig myndighet når det gjelder forurensning, avfall og støy, men noe er delegert til fylkesmannen og kommunen. Tiltakshaver må kontakte kommunen/fylkesmannen for å avklare hvem som er myndighet og hva som er tillatt i det enkelte tilfellet.

For alle bygg- og anleggsprosjekter skal det utarbeides en detaljplan for landskap- og miljø. Håndtering av avfall, forurensning og støy skal være omtalt i detaljplanen for å sikre at gjeldende lover og forskrifter blir fulgt.

Avfall

Tiltakshaver ansvarlig for at alt bygg- og anleggsavfall blir behandlet i henhold til gjeldende regelverk. I tillegg skal tiltakshaver sikre en miljømessig, forsvarlig sluttbehandling av restavfall og det som er kategorisert som farlig avfall. NVE anbefaler at tiltakshaver innfører krav til avfallsplaner i alle bygge- og rehabiliteringsprosjekt for å oppnå en god avfallshåndtering. Avfallsplaner bør inngå som et fast

kravelement i kontrakter med entreprenører.

De fleste typer anleggsavfall skal leveres til et godkjent mottak eller disponeres etter særskilt tillatelse fra forurensningsmyndighetene. En rekke avfallstyper er definert som farlig avfall og er underlagt egne retningslinjer og krav. Eksempler på dette er betong med PCB, drivstoffrester, CCA- og kreosotimpregnert trevirke og isolerglassruter med PCB. Farlig avfall leveres til godkjent mottak. Brenning av avfall er forbudt, men det kan søkes om dispensasjon fra kommune eller fylkesmann.

Opprydding i anleggsområde

Betongfundament som er skjemmende eller medfører fare for mennesker eller dyr i området skal normalt fjernes. Alternativt kan fundament dekkes til eller skjules med løsmasser. Tiltakshaver skal kontakte NVE for å avklare om betongfundament skal fjernes eller kan bli liggende. Betong skal ikke graves ned eller deponeres i massetak eller tipper uten tillatelse fra fylkesmannen.

Gjenstander som blir liggende igjen i terrenget etter avsluttet anleggsvirksomhet karakteriseres som avfall og skal fjernes og leveres til godkjent mottak. Dersom det er snakk om mye avfall som ligger i vanskelig tilgjengelig terreng og fjerning av det ville være kostnadskrevenende, kan tiltakshaver søke fylkesmannen om tillatelse til deponering på stedet.

En gummimatte i utløpet fra kraftverket vil være et støyreducerende tiltak. Oftedal kraftverk. Foto: Jan Henning L'Abée-Lund

Dette kan medføre krav om etablering av godkjent deponi.

Kraftstasjons- og tippområder er ofte flate, lett tilgjengelige og med begrenset innsyn. Slike områder kan fort bli et lager for diverse anleggsavfall. Beredskapsmateriell og annen nødvendig utstyr bør oppbevares i egne lagerbygg. I spesielle tilfeller kan NVE godta at en avgrenset og skjermet del av tippet avsettes for lagring av store konstruksjoner som ikke kan lagres innendørs. Tillatelse gis kun for konstruksjoner der det faktisk er behov for å lagre og utendørs lagring ikke medfører fare for forurensning. Det kan i slike tilfeller være stilt krav om voll eller etablering av vegetasjonsskjerm for å definere avgrensningen av lagerområdet og for å begrense innsynet.

Forurensning

All anleggsvirksomhet kan forårsake forurensning. Tiltakshaver plikter å innhente nødvendige utslippstillatelser før anleggsarbeidet tar til. Det kan være aktuelt med utslippstillatelse både for anleggs- og driftsfasen. Faren for forurensning er i hovedsak knyttet til:

- Tunneldrift og annet fjellarbeid
- Transport, oppbevaring og bruk av olje, annet drivstoff og kjemikalier
- Sanitærløp fra brakkerigg og kraftstasjon

Ved tunneldrift og annet fjellarbeid blir det brukt vann til kjøling og rensing av borehull. Dette skaper mye slamholdig avløpsvann. Sprengning fører til avrenning av vann med nitrogenholdige forbindelser som kan være giftige for vannlevende organismer. Slik avrenning vil også oppstå fra tipper med deponert sprengstein. Nitrogen- og slamholdig vann kan ikke uten videre slippes ut i vassdrag. Det er nødvendig med utslippstillatelse fra fylkesmannen. I en utslippstillatelse blir det som regel satt krav om etablering av sedimentasjonsbasseng samt at avløpet infiltreres i grunnen eller i nærliggende steintipp. Sedimenterte slammasser kan normalt deponeres i bakkant av tipp og benyttes som topplag. Utslipp/søl av olje og drivstoff kan få omfattende

miljøkonsekvenser. Tiltak for å begrense miljøskader i forbindelse med slike uhell skal gå frem av anleggets beredskapsplan, HMS-plan eller miljøplan. Olje- og drivstofftanker skal lagres slik at hele volumet kan samles opp ved uhell eller lekkasje, f. eks. ved å oppbevare oljetanken i en container eller i en betongkasse. Ved olje- og drivstofflager, bør det være lager av oljeabsorberende materiale. Oljeholdig vann som er samlet opp i forbindelse med utslipp/lekkasje skal leveres til godkjent mottak og deklarerer som farlig avfall.

I de fleste utbyggings- og rehabiliteringsprosjekt er det behov for brakkerigg med sanitæranlegg. Tiltakshaver må søke kommunen om utslippstillatelse for sanitærvann. I tillatelsen blir det som regel satt krav om lukket tank, slamavskiller eller minirensenanlegg. Tilsvarende krav blir satt til permanente sanitæranlegg i kraftstasjon.

Støy

I forbindelse med anleggsarbeid og seinere drift av anlegget kan det oppstå problemer med støy. Problemet kan bli særlig stort når anlegget er plassert nær bebyggelse. I forurensningsforskriften er det et eget kapittel om støy. Fylkesmannen som forurensningsmyndighet kan i utslippstillatelsen for anleggsfasen sette vilkår om støydempende tiltak, som for eksempel at det ikke er tillatt med sprenging og anleggskjøring om natten.

Tiltakshaver bør ta hensyn til støy i daglig drift allerede i prosjektering av anlegg. Kraftstasjonsbygningen bør være prosjektert og utført i tråd med gjeldende støygrenser, jf Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging T-1442 av 21.06.2005. Støykildene er i hovedsak utvendige vifter og vannbrus fra utløpet fra kraftstasjonen. Turbinestøy fra avløpet kan effektivt dempes ved å dekke avløpskanalen med f. eks. gummimatter. Dersom det viser seg at støy fra kraftstasjonen er et vesentlig problem, kan anleggseier bli pålagt å iverksette ytterligere støydempende tiltak.

Informasjon

Veiledere og annen nyttig informasjon er tilgjengelig på www.miljodirektoratet.no

Lover og forskrifter er samlet på www.lovdatab.no

Lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13.3.1981

Forurensningsforskriften og industriforskrift (SFT)

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Kontakt

NVE hovedkontor
Middelthunsgt. 29
Postboks 5091
Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575

www.nve.no